

Les colònies industrials com a elements del patrimoni

definició

Definició: petits pobles equipats amb els serveis bàsics per mantenir adequadament una població dedicada de ple a la fabricació. Nascen en zones rurals properes als rius a partir de mitjans del s.XIX.

origens

L'aparició de les colònies industrials es deu a l'aprofitament de l'aigua com a font d'energia alternativa al carbó. El seu aïllament per rebre-la feia l'la consolidació de la colònia com a projecte de futur. Les primeres es desenvolupen a l'entorn de Barcelona en el medi rural, seguint el principi de buscar emplaçaments on les eines d'infraestructura per la producció d'energia fossin més favorables. Normalment es situen al marge dels rius nadius de població, pel que una de les edificacions bàsiques són els habitatges. A partir del 1880 les colònies són més sofisticades incorporant un major nombre d'edificacions per obtenir un veritable funcionament de colònia.

Falguera com a font d'energia

Amb la revolució industrial la necessitat d'una font d'energia econòmica era bàsic. En la majoria de països la més utilitzada era el carbó ja que la maquinària funcionava amb vapor, però a Catalunya la font d'energia utilitzada passa a ser l'aigua per la escassetat i preu del carbó. Tot i així per la necessitat de produir de certes empreses i pel caràcter canviant de les reserves d'aigua catalanes obliga a combinar les dues fonts d'energia.

el factor social

Podria ser que el fet d'emprar en el medi rural les colònies no fos únicament pels costos de les infraestructures sinó també per evitar conflictes reivindicatius al·lant dels rius urbans i situant-les properes a rius i al camp. Amb la visió sempre de la productivitat en el lloc de treball a partir de mitjans del s.XIX es proposa millorar les condicions de vida dels treballadors a les colònies mitjançant la construcció d'equipaments, amb la voluntat de crear un ambient de col·lectivitat, sentir a l'entorn de poder.

model urbanístic

La construcció de les colònies industrials participa de les dinàmiques comuns: fanèlies típiques i concentració urbana. Però les opcions formals de les colònies van unides a la diferent naturalesa dels constructors.

Colònia model·tica: el cas d'IBELL

prototipus

- Industrial: experimental, forma consolidada, barreja d'estructura i funcionalitat.
- arquitecte: el millor per formalitzar la urbola. Prendre consciència del disseny urbà com a instrument de control social.

Colònia anònima: el cas VILADOMU

prototipus

- Industrial: experimental, seguint la tradició familiar.
- mestre d'obres: solucionar problemes constructius.
- arquitecte: edificis representatius.

passat i futur

Reconecent com a elements del patrimoni industrial, de la qualitat de l'entorn natural en el que es troben i de les infraestructures que les rodegen.

Colònia Viladomiu, Sant Vicenç de Torrada i Castell

Colònia Viladomiu, Sant Vicenç de Torrada i Castell (interior)

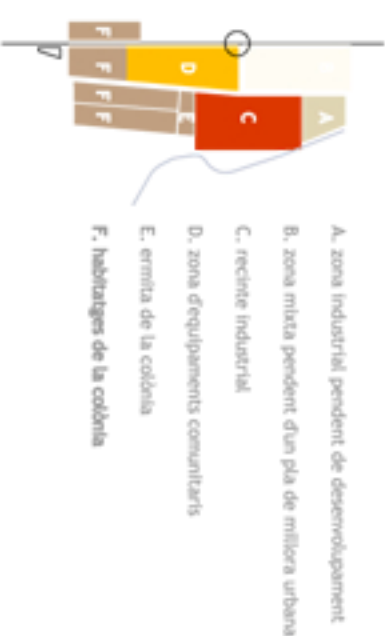
Colònia Gual, Serra Cabana de Gual

Colònia Viladomiu, al Puig Lluçenç, finals s.19

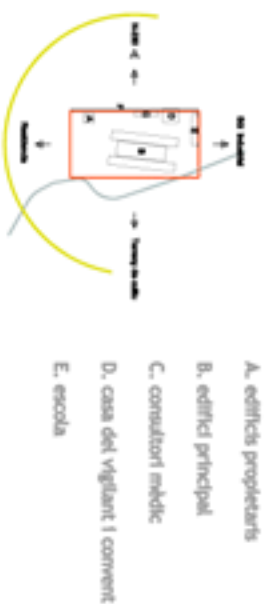

la colònia de la Mata de Pinyana

- A. zona industrial pendent de desenvolupament
- B. zona mata pendent d'un pla de millora urbana
- C. recinte industrial
- D. zona d'equipaments comunals
- E. ermita de la colònia
- F. habitatges de la colònia

esquema del recinte

- A. edificis propietaris
- B. edifici principal
- C. consultori molí
- D. casa del vigilant i convent
- E. escola

apunts històrics

- **1874**: Sr. Pau Serra demana permís per poder aprofitar cabal del canal de Pinyana i un salt d'aigua que està entre Alguatre i Almenar.
- **26 agost 1890**: La fàbrica de filats estàqé lliura per a funcionar.
- **13 febrer 1892**: Sr. Serra per evitar el tancament de la fàbrica per la retirada de les aigües del canal durant el període de neteja formula una proposta de Suma Improdúctia.
- **25 octubre 1901**: l'empresa Serra i Cia sol·licita una nova concessió de les aigües sobrants per a proporcionar força motriu i energia a la fàbrica.
- **22 desembre 1902**: s'otorga la concessió. Abà va suposar un estallí i unaavenços tècnics molt importants.
- **21 novembre 1921**: la fàbrica fou adquirida pel Sr. Lluçenç Mata, gerent de l'empresa "Fabricas de Lloba y Fons, SA".
- **1910**: La societat Lloba tenia filateriques a Pulgrnç, Sallent, Vilanova i la Geltrú, Mataró i Alguatre.
- **1931**: es renova i amplia la fàbrica d'Alguatre, passen de 5.000 filats a 20.000 i 224 telers de 249 m de pinta útil. Argent any coincideix el Sr JMabat: en sol·licitar una comunitat de religiosos.
- **1935**: la producció de filats i telers de cotó fou de 885.000 kg de filats i 51.220 kg de telers de cotó.
- **1977**: l'empresa, com la majoria del sector tèxtil de Catalunya, atravesava una crisi econòmica que provoca el tancament parcial de la fàbrica.
- **1979**: arriba el tancament total.

Viladomiu

Viladomiu

Viladomiu

Viladomiu

Viladomiu

Viladomiu